

LANDSTINGET BLEKINGE

Information om urinvägsinfektioner för dig som jobbar i äldreomsorgen

Hur ser sambandet ut mellan diffusa symtom som förvirring, trötthet, oro och urinvägsinfektion?

En ny svensk studie har undersökt detta på särskilt boende (Säbo)¹¹. Den visar att många vårdtagare drabbas av symtom som trötthet, förvirring, oro och aptitlöshet varje månad. Orsakerna kan till exempel vara att vårdtagaren har en dålig dag, har fått biverkan av ett läkemedel, har fått en allvarligare sjukdom, är förstoppad eller intorkad eller att någon förändring skett i omgivningen. *Dock fann man ingen koppling mellan diffusa symtom och urinvägsinfektion.* Detta är ju annars en vanlig uppfattning.

Det viktiga att koncentrera sig på är om vårdtagaren har symtom från urinvägarna.

Verkar det göra ont när vårdtagaren kissar?

Har han eller hon trängningar?

Kissar vårdtagaren oftare än vanligt?

Har vårdtagaren feber?

Att kontrollera om vårdtagaren har utslag på en urinsticka eller bakterier i urinen ger inte svar på frågan om infektion. Äldre personer, särskilt kvinnor, har i upp till 50 % bakterier i urinen utan att ha en urinvägsinfektion. Kateterbärare har nästan alltid bakterier i urinen. Dessa bakterier kan vara skyddande.

Både urinsticka och en urinodling kan alltså bli positiv utan att personen har en urinvägsinfektion.

Om man behandlar med antibiotika trots att ingen infektion föreligger, riskerar man att missa den egentliga orsaken till att vårdtagaren inte mår bra. Dessutom ökar risken för att få en riktig urinvägsinfektion med symtom. Risken ökar också att mer motståndskraftiga/resistenta bakterier växer fram eller att vårdtagaren får biverkningar av antibiotika t ex svårbehandlad diarré. Slutresultatet kan bli att när antibiotika verkligen behövs ger de sämre effekt.

Det viktiga är att koncentrera sig på om vårdtagaren har nya symtom ifrån urinvägarna.

Om vårdtagaren inte har feber eller är svårt sjuk är det bäst att handlägga ärendet när ordinarie personal är i tjänst och det gäller både på boendet och på vårdcentralen.

Att avvakta några dagar går bra om inte urinvägssymtomen är besvärande. Chansen att infektionen ska läka spontant är ganska stor.

Sammanfattning i korthet:

Studien visar att på äldreboenden finns ingen koppling mellan ospecifika symtom som trötthet, förvirring, oro, aptitlöshet osv och urinvägsinfektion.

Däremot kan det vara viktigt att undersöka den bakomliggande orsaken till det ospecifika symtomet. **Behandling mot urinvägsinfektion ska bara ges om patienten verkligen har besvärande urinvägssymtom.**

1. (Pär-Daniel Sundvall, ”Diagnostiska aspekter på urinvägsinfektioner bland patienter på äldreboenden”, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet, 2014.)